

(МОШ₇₅) — на 2,9; 3,6; 2,2 і 6,2 % відповідно. У пацієнтів 2-ї групи зросли показники ЖЄЛвд на 2,0 %, ФЖЄЛ — на 6,5 %, МВЛ — на 2,6 %. Збільшення показників ОФВ₁, СОШ_{25–75}, МОШ₂₅ ($p < 0,05$), МОШ₅₀, МОШ₇₅ вказує на незначне поліпшення бронхіальної прохідності — на 1,5; 1,5; 6,4; 3,5 та 4,5 % відповідно. Під час лікування в жодному випадку не було загострення ХОЗЛ. Вірогідної різниці між показниками ФЗД, окрім МОШ₂₅, у пацієнтів у разі призначення карведилолу та β -блокатора основної терапії метопрололу сукцинату не встановлено. Дисфункція ендотелію, підтверджена у пацієнтів обох груп, асоціюється зі значним зростанням рівня ендотеліну-1 (ЕТ-1), що синтезується також ендотеліальними

клітинами легеневих судин та епітеліальними клітинами бронхів. Поряд із вазоконстрикцією легеневих судин це зумовлює тривалу бронхоконстрикцію, стимулює розвиток фіброзу субепітеліального шару стінки бронхів і утворення хемоатрактанту для лейкоцитів. Карведилол шляхом зменшення рівня ЕТ-1, активізації антиоксидантного захисту, поліпшення периферичного кровообігу позитивно впливає на стан бронхіальної прохідності у пацієнтів з поєднаною патологією ІХС і ХОЗЛ.

Поліпшення легеневої вентиляції у хворих на ІХС із супутнім ХОЗЛ I–II стадії в період стійкої ремісії свідчить про доцільність використання в комплексній терапії β -адреноблокатора карведилола.

УДК 616.24-002.5-085.281.032.73:616.34-008.6

Обґрунтування застосування ін'єкційних протитуберкульозних препаратів при туберкульозі легень із синдромом мальабсорбції

Л.Д. Тодоріко, О.В. Підвербецька

ВДНЗ «Буковинський державний медичний університет», Чернівці, Україна

E-mail: pulmonology@bsmu.edu.ua

Однією з причин зниження ефективності лікування вперше діагностованого туберкульозу легень є зменшення всмоктування протитуберкульозних препаратів у кишечнику.

Мета роботи — дослідити стан всмоктувальної функції тонкої кишки у хворих на туберкульоз легень.

Матеріали та методи. Обстежено 40 хворих із вперше діагностованим туберкульозом (ВДТБ) легень (1-ша група) та 30 практично здорових осіб (2-га група). Всмоктування у тонкій кишці досліджували шляхом проведення лактулозно-манітолового тесту за методикою В.І. Петрова і В.В. Новачадова (патент № 2202794). Нормальні показники кишкової проникності (ПКП) — 11–14.

Результати. Встановлено, що кишкова проникність у хворих із ВДТБ вірогідно нижча, ніж у ПЗО: середній ПКП у 1-й групі становив $8,24 \pm 5,19$ (ДІ 3,81–12,05), що є вірогідно нижче, ніж у ПЗО, — $13,36 \pm 1,13$ ($p < 0,05$).

ПКП понад 11 у 1-й групі спостерігався лише у 40 % хворих. У 20 % випадків спостерігалось виразне порушення всмоктування — ПКП становив 1–3, із них у 7,5 % випадків був меншим за 1,0. У 22,5 % ПКП становив 3,1–6 одиниць, що відповідає середньому ступеню виразності порушення, у 15 % випадків коливався у межах 6,1–10,9, що свідчить про незначне зниження всмоктування. У 1 (2,5 %) хворого ПКП становив 24,0, що свідчило про синдром «дірявого кишечника». У пацієнтів із ПКП до 3 ТБ процес характеризувався тривалим перебігом та низькою ефективністю стандартної програми лікування.

Висновки. У половини хворих на туберкульоз легень порушена всмоктувальна функція кишечника. Виразне порушення знижує ефективність лікування. Обґрунтованим є ін'єкційний шлях уведення протитуберкульозних препаратів при ПКП до 3.

УДК 616.345-008.87:616.24-002.5

Характеристика складу мікробіоценозу товстої кишки у хворих із уперше діагностованим туберкульозом легень

Л.Д. Тодоріко, О.В. Підвербецька

ВДНЗ «Буковинський державний медичний університет», Чернівці, Україна

E-mail: pulmonology@bsmu.edu.ua

Склад мікроекології товстої кишки відносно стабільний протягом усього життя. Проте під впливом зовнішніх та внутрішніх несприятливих чинників рівновага у системі мікробіоценозу може порушуватися, що призводить до втрати важливих функцій нормобіоти. Формуванню дисбіотичних порушень нерідко сприяють патологічні зміни в організмі, які розвиваються внаслідок запальних процесів, зокрема туберкульозу.

Мета роботи — встановити кількісний склад мікрофлори товстої кишки у хворих із вперше діагностованим туберкульозом легень.

Матеріали та методи. Обстежено 40 хворих із вперше діагностованим туберкульозом (ВДТБ) легень зі збереженою чутливістю мікобактерій туберкульозу до протитуберкульозних препаратів, які увійшли до основної групи (1-ша), та 30 практично здорових осіб, які увійшли до контрольної групи (ПЗО). Для оцінки стану мікрофлори товстої кишки (ТК) проводили мікробіологічне дослідження порожнинного її вмісту до початку лікування протитуберкульозними препаратами.

Результати. Аналіз даних свідчить, що у переважній кількості хворих із ВДТБ був дефіцит облигатних мікроорганізмів, який в окремих випадках компенсувався